

SENDİKA

Yıl: 2, Sayı: 26

5 Aralık 1967

Fiatı: 25 Kuruş

15 GÜNDE BİR ÇIKAR FİKİR VE SANAT GAZETESİ

TÜRKİYE MADEN - İŞ SENDİKASI XVIII. KURULTAYI OLGUN GEÇTİ.

Çetin Özek: « *Sendikacılık zam almak değil, düzeni değiştirip işçilerin yararına bir düzenin gelmesi yolunda çaba harcamaktır. Gerçek işçi örgütü sınıf mücadelesi yapan örgüttür. Sendikalar daha çok bu yolda çalışmalı ve ağırlıklarını bu noktaya yığmalıdır.*»

Türkiye Maden-İş Sendikası Genel Merkez Kurulunun XVIII. Kurultayında konuşan Çetin Özek; özetle:

«Türkiyemizin gerçek olarak bir tek sorunu vardır; o da düzen sorunudur. Diğer sorunlar ondan sonra gelir. Onun için toplu sözleşme yapmak, zam almak mühim olmadığı gibi, sendikacılık ta değildir. Ücretlere alınan zamlar yiyecek ve giyecek maddelerine yapılan zamlarla elinizden alınmışken cebinizden de bir miktarı alır götürür. Yaptığımız toplu sözleşmelerden önceki yaşantınızla şimdiki ya-

(Sonu Sayfa 4 de)

Kemal Türkler T. Maden - İş Sendikası XVIII. Genel Kurulunda açılış yaparken

Başyazı

Toplu Sözleşmelerin Amacı

ENDER ETKİ

Toplu sözleşmelerin temel anlamı ve amacı, işçilerin işverenlerle olan ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal durumlarını korumak ve düzeltmek demektir. Bu bakımdan toplu sözleşmelerle bu amacı gerçekleştirmek için bazı ön çalışmalar yapmak gerekmektedir. Bu ön çalışmalar ancak işçilerin sosyal ve ekonomik durumlarını korumak ve düzeltmenin temel anlamını kavramış ve n sıl gerçekleştirileceği bilincine varmış inançlı yöneticilerle mümkün olabilmektedir. Bunun için önce işçilerin ekonomik durumlarını korumak ne demektir, nasıl olur? onu inceleyelim. Bu koruma ilkin toplu sözleşme yapılırken, işçilerin daha evvelki sözleşme ile veya diğer şekillerdeki haklarını (hakkı müktesep) kısıtlamamakla başlar ve sözleşmeyle almış olduğu haklarını sözleşme süresince uygulanmasını sağlamakla devam eder. Bunları hemen hemen her sendika yapar. (meğer ki sarı sendika olmaya) Asıl güç olan ve işçilerin ekonomik durumlarını korumada bü-

(Sonu S. 4 de)

T. Maden - İş Sendikası XVIII. Genel Kurulunda Genel Başkan Kemal Türkler, IMF Genel Sekreteri Mr. Adolphe Graedel, tercüman Sina Pamukçu ve Lâstik İş Sendikası Genel Başkanı ve TİP Ankara Milletvekili Kuas'la birlikte

TÜRKİYE'DE ÇALIŞAN KADINLAR

Yazan
SÜNDÜZ SÖNMEZ
(Türk Philips San. A. Ş. de çalışan kadınlar adına)

YAZISI 3 NCÜ SAYFADA

JOHNSON'A HAKARET Mİ?

M. NURİ AYVALI

Adana'da, tâ 1918 den beri olgun ve dolgun bir şekilde yayınlanan ve Amerikadan özel «Gazetecilik Başarı ödülleri» alan Yeni Adana gazetesinin 2 Ekim 1967 günlü nüshasında, bir önceki gün «İncirlikteki TUMPANE işyerindeki HARP-İŞ sendikasının grevi sırasında, Amerikalı personelin grevcilere karşı tutumunu protesto etmek amacı ile yapılan Amerikan aleyhtarı mitingin düzenleyicisi üç amatör tiyatro oyuncusunun Johnsona hakaret ettikleri iddiası ile adalete verildikleri haberi yer alıyordu.

Sanık olarak adalete sevkedilen o üç genç gerçekten Johnsona hakaret etmişler midir, etmemişler midir, onu adalet tayin edecektir. Bizim asıl üzerine varmak istediğimz konu, bir ülkede, bir diğer ülke devlet adamlarına hakaret etmenin hangi hallerde suç olup, hangi hallerde suç olmaması konusudur.

Öğrencileri Johnsona hakaret iddiası ile adalete teslim etmek isteyen C. Savcıları, kanun adamı olarak mutlaka ki bizden daha iyi bilirler hangi fiilin suç olup olmadığını ama, genede biz, genel anlamda bildiklerimizi söylemekten geri durmayacağız:

Bir ülkede, diğer bir ülkenin devlet büyüklerine hakaret etmek her zaman suç sayılmaz. Devletlerarası hukuk literatüründe bu konu birtakım esaslara bağlanmıştır. Örneğin, Amerika Birleşik Devletlerinde Türk devlet adamlarına hakaret etmek cezalandırılıyorsa, Türkiyede de Amerikan devlet adamlarına hakaret etmek suç sayılır ve bu fiilde bulunanlar kanunun gösterdiği şekilde ve biçimde cezalandırılır. Genel kural budur.

Bizim bildiğimiz kadarı ile Amerikada Türkiyenin Cumhurbaşkanına, Başbakanına vesair devlet adamlarına hakaret etmek bugünkü uygulamada suç sayılmamaktadır. Ve bugüne kadar da «Türk devlet adamlarına hakaretten falan kişi yargılandı ve cezalandırıldı» diye hiç bir habere rastlamadık, böyle bir olay duymadık. Aynı şekilde de Türkiyede böylesine bir olayı hatırlamıyoruz. Dost veya düşman — aslında daimi dost devlet ve daimi düşman devlet olacağını biz kabul etmiyoruz — hiçbir devlet adamına hakaret ettiği gerekçesi ile Türk mahkemelerinde hiç bir vatandaşın yargılandığını veya cezalandırıldığını duymadık ve rastlamadık.

Bugünkü hukuk kuralı ve uygulama bu olduğuna göre Yeni Adana gazetesindeki, yukarda sözünü ettiğimiz «adalete sevk» işlemi havada kalmaya mahkûm bir eylemdir.

Kaldı ki bugün Amerika, Türkiye için, Türkiyede tehlikeli olma istidadı göstermektedir. Adana, İskenderun, Diyarbakır, Erzurum, Trabzon, Samsun, Konya, Afyonkarahisar, İzmir, Manisa, Karamürsel ve Ankarada üs ve tesisleri bulunan, oralarda kendi

(Sonu Sayfa 4 de)

YARARLI YAYINLAR

YILDIZ OSMANOĞLU

EKONOMİ POLİTİK NEDİR?

Andre Barjonet'den çeviren : Erdoğan Başar. Anadolu Yayınları: 1. Fiatı : 5 lira.

Fransanın tanınmış ekonomistlerinden Andre Barjonet, bu kitabında özellikle önemli ve heyecan verici bir sorunu ele alıyor.

Yazar, insanların çok uzun zamandan beri ekonomik sorunlarla ilgilendiklerini gösterdikten sonra, bir bilim olarak ekonomi politiğin konusunu koyuyor. İnsanın evriminde emeğin oynadığı rolü ve üretici kuvvetlerin işgal ettiği yeri bütün insan toplumlarında üretim ilişkilerini ve bunların birbirleri üzerindeki karşılıklı etkilerini değerlendiriyor.

Ekonomik kanunların nesnelliği (objektifliği) ve her toplumun tarihini anlamak ama bir de ilerleme yönünde hareket edebilmek için bunları bilmek gerektiği üzerinde ısrarla duruyor.

Ekonomi politik, kendi başına bir temel bilim olmakla birlikte bütün sorunlara bir çözüm getiremez. A. Barjonet de ekonomi ile siyasetin ilişkilerini tanımlar ve siyaset ile siyasi eylemin kendilerine özgü yönleri bulunduğunu gösterir.

Kitabın, giriş'ten sonra kapsadığı bölümleri şöyle: Emek ve Üretimin Sosyal İlişkileri, Temel ve Üst Yapı, Bunlar Arasındaki Diyalektik ve Tarihi İlişkiler. Ekonomi Politiğin Kanunları. Ekonomi Politik ve Politika. Ekonomi Politiğin Yardımcı Teknikleri. Birkaç İstatistik Gösterme ve Çözümleme Tekniği Üstüne. Sonuç.

Çağımızın ileri hareketlerinde büyük rolü ve etkinliği olan ekonomi politik konusunu bu denli anlaşır olarak veren bu kitabı bütün okurlarımıza salık veririz. Aynı yazarın «Kapitalist Sömürme» adlı ikinci ve önemli eseri de yakında Toplum Yayınları arasında ve Erdoğan Başar'ın çevrisinden çıkacaktır.

*

PRANGALAR

Kemal Burkay'ın şiirleri, Memleket Yayınları. Fiatı: 3 lira.

Kemal Burkay, son yıllarda üzerine dikkati çeken genç ozanlarımızdandır. Edebiyat dergilerinde sık sık görülmemekle birlikte, her yazdığı şiirle okurlarda ilgisini tazelemiştir. Kemal Burkay, şiirlerinde öz ve biçim yeniliğini atbaşı yürütmesini bilen, kozasını binbir sabır ve özenle ören ipekböceği örneği başarılı bir ozanımızdır. Bağırıp çağırmadan söyleyen, yer yer lirizmin incelikleriyle yüklü kitaptan rastgele aldığımız bir şiirin son bölümü:

«Zincirler şıngırdarken — Korkaklar korosu ölüm saçarken — Özgürlüğümü bir türkü gibi saldım havalara — Ve yalnızlığımı — Öfkeli bir bıçak gibi taşısam da yüzümde — Değişmedim alnımı okşayan yaz rüzgârını — Onların altın dolu küplerine — Ben ki kırdım tutsaklık çemberlerini ne varsa — Ve korkuyu — Paslı bir kâğıt gibi yırtıp attım yüreğimden.» (Özgürlüğe ve yaşamaya dair s. 40)

Hele kitaba adını veren «Prangalar» şiiri bir ozanı kolay kolay sırtından atmıyacak denli içinden uzun soluklu bir güzel şiirdir. Yalnız güzel bir şiir değil, ezilen halkların sözcüsü namuslu ve yiğit ozanların ortak bir haykırmasıdır da.

«Ben kimin ağlamasını istedim ki
Yok ki benim kurşunlarım.
Dikenli tellerim, taş duvarlarım yok ki.»

DüŞüNDüRüCü SöZLER

Derleyen: ALTAN ESİN

● Üretim araçlarının yönetimini elinde bulunduran sınıf egemendir. Öteki sınıfların emeğini sömürerek bundan bir kazanç sağlar. Çalışanlar emeklerinin tam karşılığını alamazlar. İlkel ihtiyaçlarını ancak karşılayacak kadar kısmını alır, gerisi ve artanı sömüren sınıfa gider. Böylece artı değer yoluyla, sümüren sınıf diğerlerinden daha zengin bir duruma gelir. Devlet ve hükümet, üretimi yöneten bu sınıf tarafından denetlenir, böylece devletin birinci ereği yöneten bu sınıfı korumak olur.

Marx

● Eşitliğin olmadığı yerde haksızlık baş kaldırır.

G. L. Bon

● İşçi sınıfı menfaatleri tarihi akışa uygun düşen biricik sınıftır. İşçi sınıfı kendi amaçlarını gerçekleştirirken çağdaş toplumdaki bütün gayrİinsani koşulları ortadan kaldırmadan edemez.

Roger Garaudy

● İşçi hareketi ve hemen bütün ulusal bağımsızlık hareketleri, önderlerinin ve önemli işçilerin zayıflığından böyle sırt çevirivermesinden sık sık zarar görmüştür. Bir müddet sonra başarısızlıktan usanır, yorgun düşerler bunlar üstelik gaye uğruna cefaya katlananlara giydirilen baş tacının çekiciliği de uzun süre devam etmez. Sesleri yavaş yavaş kesilir ve heyecanlarının ateşi daha donuk bir renge bürünür. Daha haris ve vicdansız olanları karşı tarafa geçer ve şimdiye kadar karşı koymuş, çarpışmış olduklarıyla kişisel anlaşmalara varırlar. Atmak istediğimiz herhangi bir adımı vicdanımıza karşı mazur göstermek oldukça kolaydır. Hareket bu sırt çevirmelerden zarar görür ve biraz da geri kalır. İşçilere karşı koyanlar, ulusçuluğu önlemek isteyenler bunu iyi bildikleri içindir ki her çeşit ikna yolu ve güzel sözler kullanarak bireyleri kendi taraflarına çekmeye çalışırlar. Fakat tek tek bireylerin yükselmesi ve güzel sözler, ne işçi kütlelerine ne de özgürlük isteyen baskı altındaki ulusa kurtuluş getirmez. Bunun için bütün sırt çevirmelere ve gerilemelere rağmen mücadele kaçınılmaz bir şekilde devam eder ve kararlaştırılan sonuca ulaşır.

Pandit Nehru

● Her imtiyaz hürriyete bir tecavüzdür.

Diderot

● Hükümetin ahlâki niteliği, ancak politikası her alanda tenkit edilebildiği ölçüde vardır. Aşırı cesur bir tenkit cezalandırılmakla yalnızca devletin ahlâk kaynağı zehirlenmez, fakat barış sağlandıktan sonra, hükümetin ve halkın eski normal adetlerine dönmesi de güçleşir.

Harold J. Laski

● Politik hayatın ilkesi egemen güçtedir. Yasama gücü devletin yüreği, uygulama gücüde beynidir; bütün öbür parçalara hareket sağlar. Beyin felce uğrasa bile insan yine yaşayabilir. İnsan aptal kalır ama yine de yaşar. Ama yürek görevini yapamaz olunca, canlı varlık ta ölür.

J. J. Rousseau

öZGüRLüK+EKMEK=öLüM

Sen Amerikada zenci kardeş
Özgürlük dedin eşitlik dedin
Cop yedin kurşun yedin
Ben Kozluda ekmek dedim hak dedim
Altmış kuruş için kurşun yedim
Kara bizim her şeyimiz kardeş
Senin rengin, benim işim
Karaya doğru sonu bu gidişin.

Kara kömüre değil kardeş
Kara yazgıya salladım kazmayı
Ekmek diye gerdim göğsümü kurşunlara
Ekmek diyedir toprağa uzanışım
Bakışlarımız karanlık, kelepçe ellerimiz
Tüm özgürlük bizim ama tutsak gibiyiz.

Akasyaları sevemez oldum artık
Boşuna bu yaşamalar nedense
Ellerim benim olamıyor
Bize göre değil bu evren
Arı kuşlarına verdim mutluluğu
Sevileri maviler aldı elimden
İğde çiçeklerine selâm.

ENVER SİPAHİOĞLU

AYIKMA

Alaca karanlıkta yola düşenler
Sizi gördüm ayıktım
Elleriniz aklıma yazılı kaldı
Anladım nerden gelir
Bu değirmenin suyu
Dişliler nasıl döner.

Sizdiniz makinaları yağlıyan taşıtları yürüten
Patlıyacak gibi kabarmıştı damarlarınız
Fabrikada, limanda, denizde kan-emek

Sizdiniz kayışı çeken
Renginiz vurmuştu kente

Anladım siz isteseniz
Topu atar bütün şirketler
Zınk diye durur
Bu yağmalar düzeni
Gücünüz herşeye yeter.

MEHMET BAŞARAN

ÇALIŞAN KADINLAR

SÜNDÜZ SÖNMEZ

Türk Philips san. A. Ş. de çalışan kadınlar adına

Cumhuriyet'in ilânından önce, Ülkemizde kadınlarımızın birçok medenî hakları kısıtlanmıştı. Kurtuluş Savaşında erkekle omuz omuza çarpışan ve bu ülkenin emperyalistlerin istilâsından kurtulmasında büyük rol oynayan Türk kadını, Cumhuriyetin ilânı ile medenî haklarına kavuşmuş ve toplumdaki gerçek yerini bulmuştur. Bunun sonucu olarak, eğitim, çalışma ve seçme ve seçilme özgürlüğüne kavuşan Türk kadını, bazı çıkarcı ve yobaz çevrelerce kazandığı bu özgürlükleri kullanamaz hale getirilmiştir. Şöyle ki; kadın erkekle konuşmaz, günahtır, kadın erkek bir çatı altında çalışmaz günahtır, kadın evinden dışarı çıkmaz günahtır safsataları ile, Türk kadını bu yobaz ve çıkarcı çevrelerin devamlı baskısı altında tutulmuş ve yıllarca uyutulmuştur. Cumhuriyetin ilânından yarım yüzyıl geçmiş olmasına rağmen, Anadolu'ya gidildiğinde, bunun birçok örnekleri ile karşılaşılır.

Bu neden böyledir? Bu soruyu eşelediğimizde, bunun temelinde sömürü ve çıkarcı düzeninin yattığını görürüz. Çünkü; Eğer kadın eğitilirse ve erkekle bir çatı altında çalışırsa ve bunun sonucu toplumun sorunlarını temelden öğrenir ve benimserse o zaman bu çıkarcı ve sömürücü düzenin yok olacaktır. Özellikle tarım alanında çalışan Türk kadınına bir göz atarsak şu gerçekle karşılaşırız. Tarım alanında çalışan Türk kadınının % 99 u okuma yazma bilmemektedir. Ve bunun sonucu olarak da yarattığı bütün değerlerin nimetlerinden bir avuç haramzade ve mutlu azınlık yararlanmaktadır. Yok pahasına elinden alınan bu değerlerden vurguncular elini sıcaktan soğuğa sokmadan milyonlar kazanmaktadır. Bu düzene dur demenin zamanı çoktan gelmiş ve geçmektedir.

Sanayi işkolunda çalışan Türk kadını bir çok imkânlara sahiptir. Tarım alanında çalışan kadınlarımızla bir kıyaslama yapıldığında aralarında şu farklılıkları görürüz:

Sanayi işkolunda çalışan kadınlarımız;

1 — Sorunlarını çözümlemek için örgütlenebilmişlerdir.

2 — % 90 oranında okuma yazma bilmektedirler.

3 — Çalışma sürelerini kısmen de olsa düzenleyebilmişlerdir.

4 — Yobazca düşüncelerin etkisinden kendilerini kurtarabilmişlerdir.

5 — Sosyal sorunlarını çözümleyebilmek için, işbirliği yapmasını bilmişlerdir.

Bu imkânlara sahip olunmasına rağmen, düzenin bozukluğu ve mutlu azınlığın yararına çıkan kanunlar yüzünden tüm çalışanlar gibi çalışan Türk kadınları da ezilmekte ve sömürülmektedir.

Bütün çalışan kadınların sorunlarına eğilinebilmesi için, mutlak surette bağlı bulunduğumuz örgüt içinde, bir Kadınlar Kolu kurulması gerekmektedir.

Çalışan Türk kadınlarının bir temsilcisi olarak yapılacak bir yönetmelikle kadınlar kolunun kurulup, çalışmaya başlaması en büyük dileğimizdir. Bunun kurulacağına şimdiden inanarak kurulacak olan Kadınlar Kolumuzun çalışan Türk Kadınlarına yararlı olmasını diler, saygılar sunarım.

BİR EMEKÇİNİN SAHİPSİZ MEKTUBU

Mektubuma, sahipsiz mektup diye başlıyorum mektupta isim vermek niyetinde değilim çünkü: gazetenizde bu mektupta ismim geçtiği an, işçiyi kölesi kabul eden patronun, işime son vermesinden korkuyorum. Sadece gazetenizin bütün sayılarını takip eden bir işçiyim.

Aşağıda anlatacağım yürekler parçalayıcı hadiseyi gazetenizin bir köşesinde neşrederek bütün işçi vatandaşlara duyurup, başkalarının köleliğini yapan, uşakların, yanlarında köle taşıyamıyacaklarını, bir gün bir elin öptüğü eli kemik zannederek hırlamaya çalışan işçi düşmanlarına bir tokat atarak dur bakalım diyebileceğini bildirirseniz beni çok memnun edersiniz.

İstanbul'un tanınmış ve büyük bir şirketinde (özel teşebbüs) çalışmaktayım. Bu şirket kendine bir de Çelik-İş diye bir sendikacık satın almış ve zavallı işçiyi işçilikten bıktırıp körü körüne hizmete zorluyorlar.

Bundan birkaç gün önce aynı kısımda çalıştığımız arkadaşla, şefimiz olacak sözde mühendis arasında bir izin hadisesi geçti, arkadaşa memleketten (baban çok ağır hasta acele gel) diye haber geliyor, arkadaş gideceği günü kararlaştırıyor. İki gün önceden şefine gidip durumu izah ederek bir gün izin istiyor, şef kabul etmiyor. Arkadaş ne yapacağını şaşırıyor sadece, ah işçilik diyor ağlıyor. Bizim zorumuzla satılık malın tezgâhtarına, yani sendika temsilcisine gidip durumu izah ediyor, izin verirlerse verirler, vermezlerse beni işimden edecekler diyor. Temsilci de ona kanundan bahsedip, aman kardeşim böyle yaparsan âmire itaatsizlikten seni işten atarlar, hiç tazminat ta vermezler deyip sanki işçinin müdafii değil de mühendisin müdafii gibi kısa kesiyor ve birşey yapamıyacağını söylüyor. Arkadaş burada da bir ümit kapısı bulamayıncca bir gün istirahat alarak işimi halledeyim diye doktoro gidiyor. Oradan da bir netice alamayınca son şansını yine şefe çıkmakta deniyor. İzin kâğıdını alıp şefin masasının üstüne bırakıyor ve mutlaka gitmesi icabettiğini, kendisini, bir âmir olarak tanıyıp prestijinin sarsılmaması için bu izin kâğıdını kendisine imzalamak üzere getirdiğini imzalamasa bile gideceğini söylüyor. Şef gideceğin otobüs biletini döndüğünde bana göstereceksin, benim annem de hasta, onu yatakta bırakıp geldim her şeyden önce işçisin, işçiliğini bil işinin en ön plânda geldiğini unutma deyip bir güzel bağırdıktan sonra izin kâğıdını imzalıyor. Arkadaş o akşam taksi tutup memleketine gidiyor ve babasını hakikaten çok ağır hasta buluyor, sarmaş dolaş göz yaşları arasında hiç beklemeden babasını kucaklayıp taksiye bindiriyor. Tekrar geri İstanbula geliyor. İstanbulda o doktordan o doktora o eczaneden öbür eczaneye, sonra babasının başucunda oturup sabahı bekliyor. Sabah olunca babasını ağır hasta olarak yatakta bırakıp işe geliyor, gözleri yaşlı, göz kapakları şişmiş, boynu bükük dudakları arasında hep aynı kelimeyi mırıldanıyor: ah işçilik, ah işçilik diyor. Bir ara yanına şef geliyor, ne oldu, baban nasıl İstanbula getirdin mi? diyor. Arkadaş durumu anlatıyor belki insafa gelir de, bana birgün daha izin verir gider babamın son dakikalarında başucunda otururum veya beni teselli eder düşüncesiyle ezilip büzülüyor ne gezer teselli bekleyen merhamet bekleyen arkadaş sahtekârlıkla itham ediliyor. Mühendis beyefendi bir dedektif gibi onu sorguya çekiyor, arada bir kelime oyunu yapıp, ona, halbuki ben seni İstanbulda gezerken gördüm diyor.

Bu hadiseler böyle devam ederken ben ağlamamak için kendimi zor tutup, bir taraftan da demek insanlar bu kadar nankör olabiliyor, demek köpekler de sahibini ısırabiliyor, bu hal böyle ne zamana kadar devam edecek? Bu nankör insanlar memleketin temelinin işçilerin omuzunda durduğunu, bu yükü kaldıramaz bir hale geldiğinde bu memleketin kökünden yıkılacağını, işçi olmasa mühendisinin de patronunun da, müdürünün de geçim sıkıntısı içersinde kıvranacaklarını ne zaman takdir edecekler?

BİR EMEKÇİ

İHANET ÖYKÜSÜ

MEHMET ARDIÇ

Aralık duran kapıdan başını uzatıp avukat yok mu diye sordu. Şimdi gelir cevabını alınca sendelercesine içeri daldı.

Karşımdaki koltuğa oturduğu zaman yüzü sapsarı, kaşları çatılmıştı; sigarasını yakarken yan gözle de beni baştan aşağı bir süzdü.

Bir daha görmek istemezcesine başını sertçe çevirdi, beni tanımıyordu, ben de onu. Fakat bana kızmıştı, ikimizden başka kimse yoktu, ikimiz de aynı avukatı bekliyorduk.

Avukat benim arkadaşımdı. Onun ne için beklediğini bilmiyordum, elimdeki gazeteyi sağa sola çevirdikçe çıkardığı seslerden nefret ediyordu. Bunu bana anlatabilmek için hışımla sigara yakıyordu. Ve ara sıra camdan dışarı bırakıp yuh bedercesine elini sallıyordu.

Bir ara saatine baktı, pardesüsünü koluna alıp kapıya doğru yürüdü, gidecek sanmıştım. Fakat aniden geri döndü, pardesüsünü portmantoya astı, bir sigara daha yakıp camdan tekrar dışarı baktı. Nerde kaldı yahu bu avukat, işe geç kalacağım diye cama doğru adeta haykırdı.

İşçi olduğunu anlamıştım. Çok sıkıldınız, gazete okumaz mısınız! diye lâf attım.

O yüzünü camdan çevirmiş elimdeki gazeteye ve bana sert sert bakıyordu.

— Sendika gazetesi, diye ilâve ettim, sertçe.

— Görüyorum, dedi ve siz sendikacı mısınız diye sordu. Evvelâ işçi olduğumu söyledim, biraz yumuşamıştı, buyurun diyerek gazeteyi uzattım; o halâ elimdeki gazeteye bakıyordu. Birden gazeteyi aldı ve sol baştaki armaya dikkatle bakmaya koyuldu.

Yüzündeki sert ifade gitmiş yerine pırıl pırıl pırıl bir aydınlık gelmişti. Karşımdaki koltuğa bu defa gülerek oturdu. Sizi Türk-İşten sanmıştım diye lâfa başladı:

Büyük ihanet içindeler diyordu, halimi hatırımı ve bu gazetenin kendisine devamlı gelmesinin mümkün olup olmadığını sorduktan sonra devam etti. Partiler üstü politika diye bir dümen tutturmuşlar.. halbuki kendileri AP den milletvekili olabilmek için AP nin ambleminden de çok hızlı yarış etmektedirler, dedi.

Sigarasından bir nefes daha çekti, yüzüme bakarak buna bal gibi ihanet derler kardeşim. Hiç olur mu işçi ile patron aynı partiden milletvekili?.. 1965 seçimlerinde aldandık, fakat 1969 da yağma yok. Benden oy yerine nah alırlar.. Öfkeden yüzü kıpkırmızı kesilmişti.

Yüzündeki ifadeyi sertleştirerek devam etti. Şu Türk İş denilen müsibetten henüz ben de ayrılamadım. Çünkü üyesi bulunduğum sendikada satılmışlar çogunlukta. Fakat ben ve benim gibi düşünenler boş durmuyoruz. Devamlı olarak henüz bilinclenmemiş işçi kardeslerimize bunların ihanetlerini anlatıyoruz. Deyip adeta bana da cıkısırcasına olmaz beyim olmaz. yalnız

Sonu sayfa 4 de)

Türkiye Maden-iş Sendikası XVIII. Kurultayı olgun geçti

(Başı Sayfa 1 de)

şantınızı karşılaştırırsanız, şimdiki yaşantınızın daha güçleştiğini görürsünüz. Demek ki düzen halktan yana değilse ne kadar zam alınsa fakir halkın işçinin köylünün yaşantısında ancak geriye doğru bir değişiklik olur.

Öyle ise sendikacılık zam almak değil düzeni değiştirip işçilerin yararına bir düzenin gelmesi yolunda çaba sarfetmektir. Hakiki işçi örgütü sınıf mücadelesini yapan örgüttür. Sınıf mücadelesi yok diyenlere, sınıf var mı yok mu? demeli, bakalım yok diyebilecekler mi? Elbette var diyecekler. Sınıf var ama mücadelesini yapmayacaksın, demek, biz sömürmeye siz sömürülmeye devam edeceksiniz, demektir.

Bir ülkede ne kadar mükemmel Anayasa yapılırsa yapılsın, ne kadar demokratik ve sosyal adalete uygun yasalar bulunursa bulunsun bir hukukçu olarak söylüyorum, hukuk, idareyi elinde bulunduranların yararına çalışır. Öyle ise yaşamak için emeğin değerini almak için, ezilmekten ve horlanmaktan kurtulmak için mutlaka sınıfının mücadelesini yapmak gerekir. Sendikalar daha çok bu yolda çalışmalı ve ağırlıklarını bu noktaya yığmalıdırlar.

Bu sınıf mücadelesi çok çetin olacaktır. Belki hapsedilecek, belki dövülecek, belki işinizden atılacak hatta belki yabancı emperyalistlerle birleşen yerli emek sömürücüleri tarafından öldürüleceksiniz. Bütün bunlara göğüs germek ve yılmamak ancak sizi ve sizin sınıfınızı kurtarabilir. Yoksa sizler ve sizlerle birlikte sizden doğanlar ilelebet sömürülmekten ve sefaletten kurtulamazsınız.

Bu gerçekleri bilen ve bu yolda hareket eden sendikalar pek azdır. Bu işin bilincine varmış ve geleceğe emin adımlarla yürüyen Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) ve Maden İş sendikasını buldum. Türk işçisi ancak bunların gittiği yolda hedeflerine varabilirler» demiştir.

İLHAN SELÇUK

«Bir kelimeyi ben çok severim, o da DEVRİM» diye sözlerine başlayan İlhan Selçuk, «Sendikalar işçiye sınıf şuurunu öğretmek için çalışmalarını önermiş ve yalnız ücret almayı düşünen, meselenin temeline inmeden meseleleri yalnız kendi çıkarı yönünden düşünen, sınıfına ve memlekete ihanet ediyor» dedikten sonra Singer grevine değinen konuşmacı, bu grevde Türk halkına çok görev düştüğünü söylemiş yabancı firma mamullerini almamayı salık vermiştir.

Bundan sonra mali yönden aile ile devletin benzerliğini göstererek halk yararına yatırımın nasıl olabileceğinin izahını yapıp, plânın da halkın yararına dönük olması için sosyalist iktidarların iş başında bulunması gerektiğini anlatmış ve «sosyalist iktidarlarda herkes istediği şeyi yiyemiyor» diyenler sofraları zengin olanlardır. Evet onların sofrası zengin olmayacak ve her istedikleri bulunmayacak ama, et yüzü görmeyenler de et yiyecek, yani herkes et yeme imkânını bulacaktır. Onlar hor gördükleri insanlara tepeden bakamıyacakları ve aynı şartlarla beslenecekleri için sosyalist iktidar istemezler.

Tarih boyunca milli menfaatlerin karşısına dikilen bunlar, yurdun özgürlüğünü çıkarlarına değişen bunlar, dedikten sonra istiklâl harbine girmeden önce de bunlar Amerikan mandasına girelim, demişler ve Mustafa Kemal'le arkadaşlarının karşısına dikilmişlerdi. Mustafa Kemal ve arkadaşları ağır bastığı için istiklâl harbine girdik ve milyonlarca insan öldü ama düşmanları kovup özgürlüğümüze kavuştuk.

Eğer o kadar insan ölmese ve harbe değil Amerikan mandasına girse idik ne olurdu? O zaman başımızda Amerikan uşağı ile bir uydu Başvekil bulunurdu. O zaman bizim petrollerimizi Amerikalılar işletirdi. Generallerimize Natodan bir general emir ve direktif verebilirdi. Yine o zaman yurdumuzun birçok toprakları üs tesis bahanesile Amerikalılar tarafından parsellenip işgal edilebilirdi. Yine o zaman maazallah canları kadın isteyen 6. filodaki Amerikalılar kadınlarımıza saldırabilir ve bayrağımızı yırtabilirlerdi. Ama istiklâl harbinde ölen milyonlarca insan ölmez kimse dul, kimse evlatsız ve kimse yetim kalmazdı» diyerek sözlerini bitirmiştir.

İlhan Selçuktan sonra T.M.T.F. ikinci başkanı Faruk Yalnız, fikir ve beyin sömürüsünden bahsetmiş ve kendi köyünde genç ve körpe yavrular kızamıktan ölürken, Amerikada füze yakıtları yapan Türk'ün ve Türk ilim adamlarının bulunması yürekler acısıdır. Demiştir.

İleri Türk kadınlar derneği başkanı Beria Onger de çalışan Türk kadınlarının sosyal ve ekonomik sıkıntılarını dile getirmiş, sonuç olarak kadın işçilerimizin mutlaka sendikalarda ve kendilerinden yana olan bir siyasi örgütle sınıf mücadelesine katılmalıdırlar demiştir.

Daha sonra Yunanlı, Lübnanlı Hollandalı sendikacılarla İMF Genel Sekreteri; Rıza Kuas, Ahmet Alpdündar gibi misafirler birer konuşma yapmışlar heyecanlı geçen kongreyi izlemişlerdir.

Dördüncü gün seçimlere geçilmiş, Genel Başkanlığa Kemal Türkler, Başkan vekilliklerine Hilmi Güner, Şinasi Kaya ve Cavit Şarman, Genel Sekreterliğe de Ruhi Yümlü seçilmişlerdir.

Başyazı

(Baştarafı S. 1 de)

yük etkisi bulunan piyasayı kontrol ederek sözleşmeyle alınanı, piyasa zamlarıyla bir anda sıfıra düşürmemektir.

İşçilerin ekonomik durumlarını düzeltmek ise, daha geniş anlamlı bir konu olup işçi ücretlerini günün koşullarına göre yükseltmek, yaşayış düzeylerini geliştirerek mutluluk kazandırmaktır. Bu iş daha da çok bilinç isteyen bir iştir, işçilerin sömürülmesine her devirde karşı çıkabilecek yetenekli yöneticilerle ve örgütlerinin uzman kadrolarının varlığıyla gerçek hedefine ulaşır. Onun için yöneticilerin yalnızca iyi niyetli insanlar olması da yetmez. İyi niyetli olur, yetersizdir, iyi insandır bazı güçlere karşı duramaz bu bakımdan işçilerin dikkatli olacağı bir hususta, uzman kadroları güçlü olan ve yetenekli yöneticilere sahip örgütlerde toplanmaktır. Mahalli sendikalar güçlü uzmanlardan yoksun olup işçi haklarını yeteri değin korumak ve düzeltmekten her zaman uzak kalmışlar ve kalacaklardır. İşçi örgütlerinde bir sürü daireler vardır. (Toplu sözleşme, araştırma, sosyal işler vb. gibi) bu dairelerin başkanları da vardır bu varların yanında olmayan tek şeyde çalışmadır. Böyle bir örgütün üyeleriyseniz gidip kontrol ediniz, bu dairelerin dosyaları ve defterlerinde çalışmayla ilgili tek satıra rastlayamazsınız.

Aslında işçilerin ekonomik durumlarını düzeltmek için toplu sözleşmelerden evvel daha önce yapılan sözleşmeyle, yeni yapılacak sözleşme arasında geçen süreye ait ekonomik ve sosyal değişiklikler ilgili daire uzmanlarınca istatistik bilgileri kapsıyan dökümanlar çok çok önemli ve gereklidir.

Bazı uzmanların incelemelerine göz attığımızda bu konunun önemi daha çok anlaşılır «İstanbul geçinme endeksi 1953 yılı 100 kabul edildiğine göre 1967 haziran ayı 343 puvana yükselmiştir. 1966 Hazıranında bu rakkam 291 idi. Böyle bir yılda fiat artışı yüzde 17.9 u bulmuştur.» 1967 Ocak ve şubat aylarında bazı kamu birikimi ve tekel mamullerinin fiatları artırılmıştır. Bunun etkileri de şöylece belirtilerek «Bu operasyon ile bazı temel maddelerin fiatları % 10 - 20 arasında yükselmiştir. Bunun genel dengede şimdiden % 7-8 nisbetinde bir fiat artışına yol açacağı anlaşılmaktadır» denilmektedir.

Toplu sözleşme süreleri yakında bitecek olan sendikalar, yalnızca bu bilgilerin ışığı altında işçilerin ekonomik durumlarını düzeltebilmek için yeni yapacakları sözleşmelerde işçi ücretlerine en az % 20 artış sağlamalıdırlar. Son sözleşme süreleri ikişer yıllık olduğundan bu % 20 artış bile yetersizdir. Bunun altında bir artışa razı olan sendika toplu sözleşmenin temel anlamına göre sözleşme yapmış sayılmaz. Ancak işçiyi işverene satmış işçiyi aldatmış sayılır. Bu değerlendirmeye göre dikkatli olalım ve işverene satılmış ya da aldatılmış insanlar durumuna düşmeyelim.

JOHNSON'A HAKARET Mi?

(Başı Sayfa 1 de)

bayraklarını dalgalandırarak hükümranlığımıza gölge düşüren bir devlettir. Yani kelimenin tam anlamı ile dost maskeli düşmandır. Amerikan askerleri, Türk topraklarında Türk yöneticilerin haberi olmadan her istediklerini yapmaktadırlar. Bize askeri yardım altında verdiklerini kendilerinin haberi olmadan hiç kimseye karşı kullandırmamaktadırlar. Eğitimimizin içine girip bizi bu alanda da kıskaçları arasına alıp ulusal eğitim ilkelerimizi dejenere etmek istemektedirler. Geri bir tarım ülkesi olarak kalabilmemizi sağlamak için türlü oyunların içine girmektedirler. Hemen bütün Bakanlıklarımıza müşavir adı altında soktukları ajanlar aracılığı ile devletimizin yapmak için teşebbüse geçtiği her şeyi daha başlangıcında haber almakta, kendi ulusal çıkarlarına uygun olmayanları daha başlangıç döneminde iken engellemeye çalışmaktadırlar.

Bütün bunlar ve bunlara eklenecek bir sürü eylemlerle ulusal onurumuza dokunan bu, sözde dost devletin topraklarımızdan çekilip gitmesini stemek her Türk ulusçusunun görevidir. Onlarla çıkarlarını birleştiren, tabiidir ki onlardan yana olacaktır. Onlardan yana olanlar ise Türkiyeden ve Türk halkından yana değillerdir. Boşuna çabalamasınlar, bunu halk hızla öğreniyor.

Silâhlı emperyalistleri ülkesinden kovmasını başaran Türk halkı, köpekli emperyalistleri de yurdundan çıkarmasını bilecektir.

İHANET ÖYKÜSÜ

(Baştarafı S. 3 de)

sendikalar ile meselelerimiz kökünden hallolunmazki.

Sendikalar eğer satılmamışlarsa, yalnız üyelerine menfaat sağlayabilirler. Halbuki bu milletin bütün menfaatlerini koruyabilmek için işçisi, köylüsü ve bütün emeği ile çalışanlar bir örgütte toplanmalıdırlar.

Ve meclise kendi içlerinden yetiştirdikleri halk çocuklarını göndermelidirler. İşte o zaman kanunlar bizden yana çıkar ve bu sömürü düzeni son bulur. Yoksa geçen devre olduğu gibi, yine partilerüstü politika dalaverelerine inanıp Türk İş'den üç beş miğdeciyi milletvekili yaparsak yine ihanetler devam eder.

Tekrar saatine baktı; avukatta gelmedi, işe geç kalmayayım diyerek kalktı pardesüsünü alarak, Sendika gazetesini kendi adresine göndermemi bir daha hatırlatıp kapıya doğru yürüdü.

Kapıyı kapatırken sesi duyuluyordu:

— İhanet kardeşim diyordu, büyük ihanet.

SENDİKA — Fikir ve Sanat Gazetesi

Sahibi : Türkiye Maden - İş Sendikası 8. Bölge Temsilciliği adına : İsmet Ercan

Bu sayıda sorumlu yönetmen: Remzi İnanç

Yönetim Yeri : Hürriyet Caddesi, No: 86, Maden - İş Sendikası, *Karabük*

Dizgi ve Baskı : Balkanoğlu Matbaacılık Ltd. Şti. *Ankara*